

De heer **Poppe** (SP): Mijnheer de voorzitter! Zojuist werd gesuggerd dat de verkeerde minister hier stond: het had de minister van Verkeer en Waterstaat moeten zijn. Ik ben echter van mening dat het eigenlijk minister De Boer van Milieubeheer had moeten zijn, omdat het gaat om milieuproblemen en geluidsoverlast. De uitvinding die het kabinet deed van de randen van de nacht, was er nu juist om de kloof te dichten tussen de opvattingen van de minister van Verkeer en Waterstaat en die van de minister van VROM. De minister zegt wel toe allerlei onderzoeken af te wachten en in het voorjaar daarover mogelijk een besluit te nemen, maar zit er nu rek in die randen van de nacht? Gaan die randen nu al rafelen? Zegt de minister dus dat het kabinet de zaak gaat bekijken, waarna er nog van alles uit kan komen, dus ook nachtvluchten? Of spreekt hij ook namens de minister van Milieubeheer en kan hij dan toezeggen dat de bekende randen van de nacht volgens de huidige constructie de limit zijn?

Minister **Wijers**: Het wordt een herhaling van zetten. Ik heb zojuist gezegd dat het kabinet een besluit heeft genomen en dat het daarbij blijft totdat het het tegenovergestelde communiceert. Het kabinet heeft geen enkele intentie om iets anders te communiceren.

Mevrouw **Van 't Riet** (D66): Voorzitter! Het compromis van het kabinet was bedoeld als inzet voor de onderhandelingen met Schiphol. Dat was althans een van de componenten die door het kabinet zouden worden ingebracht. Uiteindelijk blijkt het resultaat te zijn dat er meer nachtvluchten zouden moeten plaatsvinden voor een rendabele exploitatie. Er waren echter meer punten, waaronder dat van de kapitaalinjectie van 100 mln. Ook dat was een raming. Ik lees daarover echter helemaal niets terug. Is daarover iets bekend? De minister gaat de zaak nu uitzoeken. Wil hij dit meenemen in zijn reactie op het resultaat van dat aanvullende onderzoek?

Voorts is er nog het break-even point, dat ging om de drie onzekerheden waarmee wij te maken hadden op het moment dat het besluit werd genomen. Bovendien is de samenwerking met Schiphol een van de zaken die wij als aanname beschouwden. Wat betekent het afhaken van Schiphol voor het voortbestaan van Maastricht Aachen Airport? Het antwoord op deze vraag kan later komen, maar ik wil het wel in de discussie betrekken.

In aansluiting bij mevrouw Verbugt vraag ik om voor half december, als wij de nota Relus behandelen, een maximale hoeveelheid informatie te geven. Het lijkt mij onontkoombaar om het vliegveld Beek te betrekken bij de behandeling van de nota Relus.

Minister **Wijers**: Voorzitter! Mevrouw Van 't Riet spreekt over een onderzoek. Ik heb gezegd dat ik met mijn collega's zal bespreken hoe er een overzicht kan worden gegeven van de verschillende veronderstellingen bij het onderzoek van SH&I en bij datgene wat Schiphol en Beek nu voorstellen. Als dat overzicht wordt gemaakt, kan de Kamer haar werk doen.

Dan kom ik op die afkoopsom. Je kunt alle ellende in de wereld afkopen, dus ook niet sluitende exploitatiebegrotingen. Op basis van wat wij dachten dat goede sommen waren, hadden wij een indruk van wat de positie zou kunnen zijn. Zoals gezegd, het uitgangspunt voor het kabinet is datgene wat wij in november hebben besloten, maar wij zullen uiteraard goed kijken naar datgene wat door Schiphol en Maastricht Aachen Airport is gezegd.

Ik vind het in deze fase moeilijk te beoordelen wat het afhaken van Schiphol betekent. Ik weet ook niet of het conditioneel is of definitief. De heer Crone vraagt al of wij te maken hebben met tactisch gedrag of met een onomkeerbare beslissing. Dat kan ik niet beoordelen. Het rapport is vrijdag uitgekomen, dus ik heb nog geen tijd gehad om erover te praten met mijn collega's. Wij zullen het er de komende dagen nog wel over hebben.

De heer **Leers** (CDA): Voorzitter! In antwoord op de vraag van collega

Reitsma over het standpunt van de VVD heeft mevrouw Verbugt gezegd dat de VVD een standpunt had, en dat zij nog bij dat standpunt zou blijven. Dat woordje "nog" intrigeert mij. Wanneer valt dat "nog" weg? Wanneer gaat de VVD wel achter het standpunt staan dat Beek zelfstandig moet kunnen blijven opereren?

Mevrouw **Verbugt** (VVD): Voorzitter! Ik sluit mij aan bij het antwoord dat de minister aan de Kamer gaf. Wij hebben een besluit genomen. Dat gooien wij niet weg, totdat wij van het tegendeel overtuigd zijn.

Regeling van werkzaamheden

De **voorzitter**: Op de gedrukte agenda staat bij de interpellatie van de heer Bremmer dat er spreektijden zijn van 2 minuten. Dat is een vergissing. Bij interpellaties is de normale spreektijd 5 minuten.

Ik stel voor, morgen onmiddellijk na de middagpauze te beslissen over het verzoek van de Eerste Kamer om wetsvoorstel 24080, de Wet op het overleg huurders verhuurder, ter advisering aan de Raad van State te zenden. Daarover is een groentje rondgegaan.

Verder stel ik voor, over de moties die heden bij de interpellatie en bij de VAO's worden voorgesteld, morgen na de middagpauze te stemmen, als wij toch in stemmingen hebben voorzien. Het lijkt mij in verband met de verschillende vertrektijden voor de bijeenkomst hedenavond in Amsterdam beter om dat morgen te doen.

Ik deel aan de Kamer mede dat ik voornemens ben de vergadering hedenmiddag rond 18.00 uur te sluiten.

Overeenkomstig de voorstellen van de voorzitter wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Van der Linden.

De heer **Van der Linden** (CDA): Voorzitter! De minister van Buitenlandse Zaken heeft afgelopen weekend voorrang gegeven aan een partijcongres boven een belangrijke raad van ministers van buitenlandse zaken in Mondorf. Het ging daar over

Voorzitter

de toetreding van nieuwe lidstaten, een belangrijke discussie. Hij heeft dat verklaard met het schrijven van een brief. Die brief is kennelijk zo belangrijk geweest, dat zij de aanwezigheid van de staatssecretaris van Buitenlandse Zaken overbodig heeft gemaakt. Ik vraag u om de minister van Buitenlandse Zaken te verzoeken deze buitengewoon belangrijke brief vandaag of morgen aan de Kamer te doen toekomen.

De heer **Weisglas** (VVD): Voorzitter! Los van de motivering die de heer Van der Linden voor zijn verzoek geeft en die is gebaseerd op een aantal berichten in kranten, wil ik het concrete verzoek om de brief aan de Kamer toe te zenden graag ondersteunen.

De heer **Van den Berg** (SGP): Voorzitter! De berichten over de afwezigheid van minister Van Mierlo hebben ook mijn fractie verbaasd en ik sluit mij daarom aan bij het verzoek van de heer Van der Linden om nadere opheldering hierover.

De **voorzitter**: Ik stel voor, het stenogram van dit deel van de vergadering door te geleiden naar het kabinet.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan mevrouw Sipkes.

Mevrouw **Sipkes** (GroenLinks): Voorzitter! Ik wil graag twee onderwerpen aan de orde stellen en het eerste is de situatie in Suriname. Die is zeer verontrustend. Is er een coup geweest, is er een coup verijdeld of heeft er helemaal geen coup plaatsgevonden? In elk geval zijn er vijftien mensen gearresteerd, tien militairen en vijf burgers. De minister van Buitenlandse Zaken heeft terecht gezegd dat hij zeer verontrust is. De zaakgelastigde in Paramaribo daarentegen was volledig gerustgesteld na een korte briefing door de autoriteiten aldaar. Zojuist, bij de aanvang van deze vergadering, hebben wij een brief van de minister van Buitenlandse Zaken ontvangen. Dat is wel heel snel, maar de inhoud van de brief is niet direct geruststellend. Er wordt heel veel niet in gezegd.

De **voorzitter**: Wat is uw voorstel voor de regeling? U houdt een

betoog en dat is op zichzelf wel boeiend, maar de regeling is er om iets in het kader van de regeling te doen.

Mevrouw **Sipkes** (GroenLinks): Ja, voorzitter! Ik wil de minister van Buitenlandse Zaken vragen om een brief. Mijn inleiding is nodig om duidelijk te maken dat de brief die wij vandaag hebben ontvangen, ontoereikend is. Daarin wordt niet ingegaan op geruchten dat mensen die zijn opgepakt, zouden zijn mishandeld en dat het niet alleen gaat om burgers en lager geplaatste militairen maar ook om parlementariërs, en wel leden van de oppositie. Er wordt niet ingegaan op het gerucht dat de onlangs ontslagen minister van financiën bij minister Van Mierlo gevraagd zou hebben om ondersteuning, zelfs nadrukkelijk om mariniers, teneinde een coup te bewerkstelligen. Er wordt niet ingegaan op de hele context waarin een en ander zich afspeelt. Daarom verzoek ik de minister om op korte termijn een brief aan de Kamer te doen toekomen, waarin in den brede op deze problematiek wordt ingegaan.

De heer **Verhagen** (CDA): Voorzitter! De CDA-fractie sluit zich van harte bij dit verzoek aan. Ze meent dat het uitermate urgent is om een volwaardige brief te krijgen die inzicht in de gang van zaken geeft. In aanvulling op de informatie waar collega Sipkes om heeft verzocht, zou ik graag van de minister antwoord op twee vragen ontvangen. Is het nieuw beleid om, als iemand die voor zijn leven vreest zich bij een ambassade meldt met het verzoek om bescherming, contact op te nemen met de autoriteiten van het land waar die ambassade zich bevindt? Dat is gedaan blijkens de brief die wij vanmiddag gekregen hebben. En hoe valt de handelwijze met betrekking tot deze militair, die bescherming zocht, te rijmen met de uitspraak van minister Van Mierlo na de bekendmaking van de arrestaties, dat deze nare gevoelens bij hem oproepen, waarmee hij doelde op de decembermoorden in 1982? Namens de CDA-fractie voeg ik deze twee vragen toe aan de onderwerpen waarover wij informatie zouden willen ontvangen in de brief waar mevrouw Sipkes om heeft verzocht.

De heer **Van Middelkoop** (GPV):

Voorzitter! Er zijn waarschijnlijk nog wel tientallen andere vragen te bedenken die ook de minister niet kan beantwoorden. Het is misschien wat curieus om opnieuw om een brief te vragen als je er net een ontvangen hebt. De vragen die mevrouw Sipkes heeft gesteld, zijn overigens legitiem. Ik ben meer geïnteresseerd in een politiek oordeel over de situatie in Suriname en vooral ook over de vraag wat die betekent voor de verhouding tussen Suriname en Nederland. Het is misschien moeilijk om zo'n oordeel te geven in een brief die ons, overeenkomstig het verzoek van mevrouw Sipkes, al morgen of overmorgen zou moeten bereiken. Als er een paar dagen extra nodig zijn, heb ik daar geen bezwaar tegen.

Mevrouw **Roethof** (D66): Voorzitter! Ik vind de aanvulling van de heer Van Middelkoop erg nuttig. Ook mijn fractie vindt dat er op dit moment misschien nog niet al te veel te melden valt, maar dat zodra dat wel het geval is – dat kan over een paar dagen zijn – wij graag de brief waar mevrouw Sipkes om vraagt en met een politiek oordeel willen ontvangen.

Mevrouw **Van Nieuwenhoven** (PvdA): Voorzitter! Ook de fractie van de PvdA wil graag een brief zoals die waar mevrouw Sipkes om vraagt ontvangen. Ik sluit mij ook graag aan bij de heer Van Middelkoop, maar de vragen van mevrouw Sipkes en van de heer Verhagen blijven relevant. Als het schrijven van die brief een paar dagen meer kost, zal mijn fractie daar graag genoeg mee nemen.

De heer **Weisglas** (VVD): Voorzitter! In tegenstelling tot de Nederlandse tijdelijk zaakgelastigde in Suriname is mijn fractie niet gerust op de situatie in Suriname, ook niet na het lezen van de brief van de minister van Buitenlandse Zaken die wij zojuist hebben ontvangen. Tegen die achtergrond sluit ik mij aan bij de vragen van collega Sipkes en anderen, dus ook die van collega Van Middelkoop. Het lijkt mij nodig dat wij binnen zeer korte tijd extra informatie krijgen, want er zouden ook binnen zeer korte tijd bepaalde dingen kunnen gebeuren. Wanneer eenmaal, binnen die zeer korte tijd, alle informatie is gekomen, lijkt het mij goed dat er wellicht vertrouwelijk

Voorzitter

met de minister van Buitenlandse Zaken over de situatie in Suriname van gedachten wordt gewisseld.

De **voorzitter**: Ik stel voor, het stenogram van dit deel van de vergadering door te geleiden naar het kabinet.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan mevrouw Sipkes.

Mevrouw **Sipkes** (GroenLinks): Voorzitter! Verleden week heb ik een brief van de staatssecretaris van Justitie gevraagd over de opvangcapaciteit, omdat er op dat moment weer onvoldoende plaats voor asielzoekers bleek te zijn. Inmiddels is er een brief gekomen waarin de staatssecretaris meldt dat zij de problematiek van de opvangcapaciteit zal meenemen in de tweede halfjaarlijkse rapportage. Op zichzelf vind ik het plezierig dat wij het integraal krijgen, maar zij heeft er ook bij gezegd dat deze rapportage eendaags aan de Kamer zal worden toegezonden. Ik hoop dat dit betekent dat wij de rapportage nog deze week krijgen, want het is mogelijk dat het onderwerp van de opvangcapaciteit volgende week moet terugkomen bij de behandeling van de begroting van Justitie.

De **voorzitter**: Ik stel voor, het stenogram van dit deel van de vergadering door te geleiden naar het kabinet.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Van Oven.

De heer **Van Oven** (PvdA): Voorzitter! Eerder dan vanmiddag bij het vragenuurtje is vanuit de Kamer al aandacht gevraagd voor de toenemende toestroom van Irakezen naar ons land. Dat is gedaan door onze collegae Rijpstra en Verhagen bij de regeling van werkzaamheden, twee weken en één week geleden, waar mevrouw Sipkes zich bij heeft aangesloten, en door de heer Dittrich in schriftelijke vragen, terwijl ikzelf mondelinge vragen had willen stellen aan minister Van Mierlo. Naar aanleiding van de brief van de staatssecretaris van Justitie van 23 oktober jl. heb ik dat verzoek aangehouden, omdat in die brief

wordt gezegd dat nog onderzoek gaande is, met name naar informatie die bij de Nederlandse ambassade in Turkije moet worden ingewonnen.

Inmiddels komen van dag tot dag nieuwe berichten over deze aangelegenheid naar voren. Dat brengt mij ertoe om u nu voor te stellen, mede namens de collegae Verhagen, Rijpstra, Dittrich en Sipkes, om een plenair debat over dit onderwerp te houden, waarbij alle aspecten van het "Irakezenprobleem" worden besproken. Dat zou voorafgegaan moeten worden door een brief van de regering hierover. Gezien de momenten waarop vanuit de Kamer al eerder vragen zijn gesteld, zou het mogelijk moeten zijn om dat stuk nog deze week te krijgen. De punten die daarin ten minste behandeld zouden moeten worden, zouden dan zijn: de oorzaken van de toestroom, de effecten ervan op Noord-Irak, de veiligheidssituatie in Noord-Irak, de inspanningen die in Europees en Schengenverband zijn en nog kunnen worden verricht, het overleg dat plaatsheeft tussen Nederland en Duitsland over deze zaak, de terugkeer- en vakantieproblematiek, de problematiek van de transitvisa, de procedure – dat wil zeggen: het bericht in de Volkskrant dat de regering een vertraagde procedure in gang zou hebben gezet – en ten slotte de effecten van het geheel op de opvangcapaciteit in Nederland.

De **voorzitter**: Het gaat hier om een dubbel verzoek.

Wat uw verzoek om aanvullende informatie betreft, stel ik voor, het stenogram van dit deel van de vergadering door te geleiden naar het kabinet. Ik ga ervan uit dat dit brede steun heeft in de Kamer, gezien de namen die u hebt genoemd.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Wat uw verzoek om een plenair debat betreft, stel ik mij voor om, zodra de brief binnengekomen is, een geschikt moment daarvoor te vinden.

De heer **Schutte** (GPV): Voorzitter! Ondanks de genoemde illustere namen vraag ik mij af of ook een alternatief voor een plenair debat is overwogen, bijvoorbeeld een algemeen overleg van de vaste commissie voor Justitie. Het is

mogelijk dat er dan wat méér ruimte voor een debat is, gezien de overvolle plenaire agenda.

De heer **Van Oven** (PvdA): Het is overwogen en besproken. Keer op keer is plenair aandacht gevraagd voor deze aangelegenheid. De intensiteit van het probleem is aanzienlijk toegenomen. Wij geven de voorkeur aan een plenair debat met de minister van Buitenlandse Zaken, de staatssecretaris voor Europese Zaken en de staatssecretaris van Justitie.

De **voorzitter**: De suggestie inzake een AO is gewogen en te licht bevonden.

Het woord is aan de heer Van Oven.

De heer **Van Oven** (PvdA): Voorzitter! Op woensdag 23 oktober heeft een algemeen overleg plaatsgevonden over de situatie in de strafgevangenis Koraal Specht op Curaçao. Ik verzoek u het verslag van dat algemeen overleg plenair op de agenda te zetten. Ik kan mij voorstellen dat wij dat gelijktijdig behandelen met de behandeling van de begroting van Nederlands-Antilliaanse en Arubaanse Zaken die morgenavond plaatsvindt.

De **voorzitter**: Als daartegen geen bezwaren bestaan, dan lijkt mij dat wij dat zo kunnen doen.

Het woord is aan de heer Cornielje.

De heer **Cornielje** (VVD): Voorzitter! Vorige week is in besloten kring overleg gevoerd door de minister van Binnenlandse Zaken met een aantal commissarissen en burgemeesters over de conceptvoortgangsrapportage project versterking brandweer. Wij hebben daarvan in de media kennis kunnen nemen. Daaruit blijkt dat minister Dijkstal geen voorstander is van provinciale brandweer. Tegelijkertijd is er een interview verschenen in het blad De Nederlandse Gemeente van de VNG. Daaruit zou je een andere conclusie kunnen trekken. Dat leidt bij ons tot het verzoek om de voortgangsrapportage zo spoedig mogelijk naar de Kamer te sturen dan wel een verhelderende brief terzake aan de Kamer te doen toekomen. De ruis die hierdoor is ontstaan willen wij graag wegnemen.

Voorzitter

De **voorzitter**: Ik stel voor, het stenogram van dit deel van de vergadering door te geleiden naar het kabinet.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Ybema.

De heer **Ybema** (D66): Voorzitter! Als voorzitter van de vaste commissie voor Financiën wil ik het volgende aan de Kamer kwijt. De commissie voor Financiën heeft ernstig overwogen om gebruik te maken van de mogelijkheden om een actueel debat te voeren over de ontwikkelingen bij de Amsterdamse effectenbeurs. Dat is echt een actuele zaak. Mij bereikte echter het bericht dat de mondelinge vragen zich zodanig opstapelen, dat daartoe niet de gelegenheid bestond. Ook maakte de plenaire agenda een interpellatie niet mogelijk. De commissie is enigszins verrast door het feit dat u in een later stadium mondelinge vragen heeft veranderd, waardoor achteraf gezien die mogelijkheid wel aanwezig was geweest.

De commissie heeft ondertussen een extra procedurevergadering gehouden. Afgesproken is dat wij deze week nog een algemeen overleg met de betrokken bewindslieden willen houden. Dat is ook mogelijk. Ik hecht eraan om namens de leden van de commissie kenbaar te maken dat de commissie over de gang van zaken – het niet mogelijk maken van een plenair debat – gemengde gevoelens heeft.

De **voorzitter**: Ik neem daarvan kennis. Ik vind het jammer. Vaak lopen procedures parallel met elkaar en dat leidt soms tot een einduitkomst die niet aan alle kanten bevredigend is. Ik neem aan dat de problematiek deze week hoe dan ook aan de orde zal komen.

Het woord is aan mevrouw Mulder-van Dam.

Mevrouw **Mulder-van Dam** (CDA): Voorzitter! Ik zou graag van de staatssecretaris van VWS, mevrouw Terpstra, een brief ontvangen over de voortgang van de op te zetten gemeentelijke indicatiecommissies. Ik vraag haar in die brief in te gaan op de signalen die ons uit verschillende regio's bereiken, dat er nog veel onduidelijkheid is over de opzet, dat er problemen zijn met de financiële

verdeelsleutel voor de in te leveren budgetten van de instellingen voor thuiszorg in relatie tot de verdeelsleutel van het Gemeentefonds en dat de financiële consequenties van de mandatering nog onduidelijk zijn.

De heer **Van Boxtel** (D66): Voorzitter! Het is een beetje merkwaardig. Wij hebben hier net twee weken geleden met de staatssecretaris over gesproken en op 3 december zal er een uitgebreid overleg worden gehouden waarbij dit onderwerp betrokken kan worden. Wij krijgen er bovendien nog informatie over. Ik onderschrijf de vragen van mevrouw Mulder op zichzelf wel, maar die zitten gewoon in een prachtige procedure.

Mevrouw **Vliegthart** (PvdA): Wij hebben een week of twee geleden ook een brief over de voortgang met de vorming van indicatiecommissies gekregen.

Mevrouw **Mulder-van Dam** (CDA): Ik heb verschillende berichten gehoord en ik heb ook uit de regio's waar ikzelf ben geweest, allerlei opmerkingen gehoord. Inderdaad zullen wij op 3 december een overleg houden, maar de gemeentelijke indicatiecommissies moeten formeel op 1 januari 1998 geregeld zijn. Om trubbels te voorkomen, vraag ik de staatssecretaris op mijn vragen in te gaan.

Mevrouw **Vliegthart** (PvdA): Voorzitter! Die vragen zijn ook buitengewoon relevant, maar mevrouw Mulder heeft alle gelegenheid om ze te stellen bij het geplande debat en naar aanleiding van de brief die de Kamer inmiddels ontvangen heeft.

De heer **Van Boxtel** (D66): Voorzitter! Vragen staat vrij, maar als ook mevrouw Mulder de intentie heeft om de indicatiecommissies daadwerkelijk van de grond te laten komen, dan zou ik even afwachten, als ik haar was.

Mevrouw **Van Blerck-Woordman** (VVD): Voorzitter! Ook ik deel de opvatting van mevrouw Mulder in dezen niet, want wij krijgen binnenkort nog gelegenheid om over deze zaak te spreken.

Mevrouw **Mulder-van Dam** (CDA): Ik houd mijn vragen toch overeind,

met name omdat de regeling per 1 januari a.s. van kracht moet worden. Er hebben zich in het verleden een aantal vervelende toestanden voorgedaan; om die in het vervolg te voorkomen, heb ik nu deze vragen gesteld.

Mevrouw **Van Nieuwenhoven** (PvdA): Voorzitter! Ik zou mevrouw Mulder er als voorzitter van de vaste commissie op willen wijzen dat de brief die mevrouw Vliegthart noemde, op de agenda van de procedurevergadering van morgenochtend staat. Wellicht kan zij ermee instemmen om dan even te bekijken wat wij eventueel nog zouden moeten doen.

De **voorzitter**: Dit lijkt mij een constructief voorstel. Kunt u hiermee instemmen, mevrouw Mulder?

Mevrouw **Mulder-van Dam** (CDA): Akkoord, voorzitter.

De **voorzitter**: Prima.

Het woord is aan de heer Marijnissen.

De heer **Marijnissen** (SP): Voorzitter! Er is al een aantal weken de nodige onrust in de havens van Amsterdam en Rotterdam. Die onrust heeft alles te maken met de toekomst van de werkers in de havenpools. De Amsterdamse havenpool is failliet verklaard: 315 man op straat. In Rotterdam dreigt hetzelfde te gebeuren: 950 man op straat. Die mensen zijn niet van plan zich als makke schapen naar de slachtbank te laten leiden. Zij voeren actie voor het behoud van hun werk en tegen het uitzendwerk dat voor hen dreigt. Ik heb de minister drie weken geleden een brief gestuurd met de vraag of hij het moment niet gekomen achtte om in dit conflict te bemiddelen. Ik heb deze brief niet via de Kamer maar rechtstreeks aan de minister gestuurd. Ik heb er nog steeds geen antwoord op gekregen, daarom probeer ik het maar op deze manier.

Ik zou van de minister een brief willen ontvangen waarin hij ingaat op de volgende drie punten.

1. Is hij het met mij eens dat de problemen zowel in Amsterdam en Rotterdam in belangrijke mate zijn ontstaan doordat de werkgevers in de haven in tegenstelling tot de CAO-bepalingen bij voorkeur gebruik maken van eigen en commerciële

De heer Bremmer (CDA)

uitzendbureaus en dus niet van de havenpool?

2. Is de minister bereid alsnog financiële middelen beschikbaar te stellen opdat de havenpools kunnen blijven bestaan? Ik denk dan met name aan al het geld dat naar Melkertbanen enz. gaat; waarom zou het in dit geval niet kunnen?

3. Is de minister bereid in te gaan op mijn eerdere suggestie om te bemiddelen in deze hele zaak?

De heer **Rosenmöller** (GroenLinks): Voorzitter! De fractie van GroenLinks wil zich aansluiten bij de brief waarom collega Marijnissen vroeg. Ik wil hier een element aan toevoegen. Wil de minister overwegen een mogelijk ondersteunende rol te spelen bij gesprekken die zullen ontstaan over een fusie tussen de arbeidspool in Amsterdam en in Rotterdam?

De **voorzitter**: Ik stel voor, het stenogram van dit deel van de vergadering door te geleiden naar het kabinet.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Rosenmöller.

De heer **Rosenmöller** (GroenLinks): Voorzitter! Verleden week hebben we met staatssecretaris De Grave een

algemeen overleg gevoerd over het arbeidsomstandighedenbeleid en meer in het bijzonder over het vraagstuk van het organopsychosyndroom, oftewel de schildersziekte. Namens de fracties van PvdA en D66 vraag ik u het verslag van dat algemeen overleg aan de agenda van volgende week toe te voegen, omdat we een dezer dagen een meer technisch getinte brief van de staatssecretaris krijgen. Begin volgende week kunnen we dit punt met een motie afronden.

De **voorzitter**: We zullen ons best doen om een plekje te reserveren op de agenda van de volgende week.

De vergadering wordt van 15.35 uur tot 15.40 uur geschorst.

Aan de orde is **interpellatie-Bremmer**, gericht tot de minister van Justitie, over **de ontsnapping uit de Dr. S. van Mesdagkliniek**.

Tot het houden van deze interpellatie is verlof verleend in de vergadering van 21 oktober 1997.

(De vragen zijn opgenomen aan het eind van deze weekeditie.)¹

De **voorzitter**: Ik deel u mede, dat de heer Rouvoet wegens ziekte niet aan dit debat zal deelnemen en dat

de heer Schutte mede namens hem zal spreken.

□

De heer **Bremmer** (CDA): Mijnheer de voorzitter! De opluchting over de arrestatie van de uit de Van Mesdagkliniek ontsnapte levensgevaarlijke criminelen illustreert de grote verontrusting die in de samenleving met deze uitbraak was ontstaan. Een zeer ernstig incident, wordt alom geconstateerd. Maar het is meer dan dat. De gevolgen van een dergelijke ontsnapping zijn groot. Mensenlevens komen ineens in gevaar. Betrokken rechters, aanklagers en bewakers onder voortdurende bewaking, ook in Duitsland. Grote verontrusting bij omwonenden en elders in het land. Grote en kostbare inspanningen door politie en andere diensten om deze criminelen weer achter de tralies te krijgen. Het vertrouwen in de beschermingsfunctie van Justitie krijgt een gevoelige knauw. Typen als K. kunnen, eenmaal op vrije voeten, in korte tijd gruwelijke sporen nalaten. Ik noem hier de verdenking van de ernstige roofoverval te Otterlo op 20 oktober jl., waarbij een caissière blind en eenzijdig verlamd raakte. Idem in België zijn sporen nagelaten.

Ik vermeld hier terzijde ook een recente ontsnapping van een TBS'er tijdens een zitting van de Haagse rechtbank en begin deze maand nog een ontsnapping uit de Nijmeegse Pompekliniek.

Bij K. betrof het de vlucht van een uiterst gevaarlijke crimineel, behorend tot een kleine categorie waarvoor heel bewust miljoenen zijn geïnvesteerd in de EBI te Vught. Als een van hen ontsnapt, staat het gehele veiligheidsbeleid ten aanzien van topcriminelen ter discussie. Dan rijst voorts onvermijdelijk de vraag naar nut en noodzaak van het verblijf in Vught in een EBI. Dan gaat het ook om vragen of en hoe je met een hongerstaking plaatsing in een TBS-kliniek kunt afdwingen en wat dit betekent voor de lange wachtlijsten voor plaatsing in TBS-klinieken.

De ontsnapping van K. en Van T., zo is inmiddels gebleken, staat niet op zichzelf. Hier is meer aan de hand dan een eenmalig mankement of storende slordigheid in de technische beveiliging in de Van Mesdagkliniek. Ik doel onder andere op de kritiek van prominente deskundigen,